

Haarlemse opticien helpt Roma-familie in Albanië aan woning

Vreugdetranen beloning voor Paul Luijf

DOOR JOOP HOLTHAUSEN

KUCOVA - Voor de Roma-familie is het één groot sprookje. Onwennig zitten ze opgepakt op de bank in het appartement in het Albanese oliestadje Kucova. Grootmoeder Rsmie, zoon Fatmir, diens vrouw Bukuroshe en twee van hun kinderen: Esmeralda en Elena.

Hoe ze het hier vinden? Ja prachtig. En als dan even later de Albanese vertaling van de woorden van de Haarlemse opticien Paul Luijf klinkt – 'dit is vanaf nu jullie thuis' – zijn de zigeuners aanvankelijk sprakeloos.

Als de werkelijkheid tot hen doordringt, volgen de vreugdetranen. Voor Paul Luijf vormen de tranen van de Roma de bekroning van een unieke actie.

Paul Luijf heeft landelijk bekendheid verworven met zijn hulp aan Albanië. Sinds 1991 reist de opticien, die in Haarlem-Noord zijn zaak heeft, regelmatig naar het berooide Balkanstaatje om het armste deel van de bevolking aan een bril te helpen. Aanvankelijk financierde hij alles uit eigen portemonnee, maar sinds een aantal jaren steunen donateurs zijn Stichting Oogproject Albanië. Begin 2006, toen hij aan het werk was in Kucova, troonde iemand hem mee naar een zigeunerfamilie aan de rand van het oliestadje. „Wat ik daar aantrof, tarte iedere beschrijving. Ik heb veel armoede gezien in Albanië, maar zo schrijnend heb ik het nog nooit

Paul Luijf temidden van de zigeunerfamilie en wat burens voor het oude huis.

PARTICULIERE FOTO

meegemaakt. Ik heb mezelf beloofd die familie hoe dan ook aan een menswaardig onderkomen te helpen.”

Luijf zocht sponsors voor een prestatie-loop naar de top van de hoogste berg in Schotland, de Ben Nevis, een loodzware tocht. „Tijdens deze loop had ik steeds het beeld van de straatarme zigeunerfamilie voor ogen. Dat in-

spireerde mij om de limiet te halen en daarmee het geld binnen te slepen.” De publicatie in deze krant zorgde voor een geldstroom van de lezers. De opticien kreeg vervolgens een deel van de royalty's van twee cd's met Albanese liederen van de zangertroubadour Stef Bos en hij werd tenslotte ook in eigen familie- en vriendenkring bedacht met een

royale gift. Dat alles bracht het totaal op 11.000 euro, voldoende om kort na de jaarwisseling opnieuw naar Albanië te reizen om zijn plannen waar te maken.

Hoe mensonwaardig de situatie voor de Roma-familie was, bleek opnieuw toen Paul Luijf de familie in hun onderkomen opzocht. Binnen in het vertrek - nauwelijks meer dan een stal -

zorgde een minuscuul houtkacheltje voor wat warmte. De tweepersoons matras diende als zitbank en als slaapplek voor vader, moeder en de kinderen. In het belendende vertrek, ooit als slaapplek bedoeld, bood een gapend gat in het plafond een blik in de koude buitenlucht. Sociale ondersteuning is er niet voor de familie. Ieder gezin zonder inkomen, heeft officieel recht op – omgerekend – vijftien euro per maand. Ook in Albanië, waar de prijzen van de dagelijkse levensbehoeften langzaam maar zeker in de richting van het West-Europese niveau kruipen is dat weliswaar onvoldoende, maar het helpt in ieder geval iets. Moeder Bukuroshe: „Volgens de regels hebben we er recht op. Maar de gemeentebesturen die onze zaak behandelt, stuurt mijn man steeds weg met de woorden: jullie krijgen niets.”

Werk is er niet of nauwelijks. Ooit, in het tijdperk van de orthodoxe communistische tiran Enver Hoxha, was de armoede gelijk verdeeld. De olie-industrie bood velen een baan en de nabijheid van een groot militair complex leverde de rest van de werkgelegenheid. Kucova, toen bekend als Stalin-City, kende net als de rest van Albanië geen vrijheid, maar leed geen honger. Vader Fatmir: „Ik verdiende de kost als straatveger. Het was heel weinig, maar net genoeg voor voedsel.”

Nu trekt hij er iedere avond op uit om blikjes van frisdranken en

conserven te verzamelen, plet die afval en verkoopt het vervolgens aan een aluminiumfabriek. Soms, als het meezit, haalt hij voor vier euro in een nacht op, maar meestal komt hij niet verder dan één tot twee euro. Er is een soort gaarkeuken in Kucova. De kinderen mogen een keer per dag bij nonnen eten. De volwassenen niet.

Het nieuwe onderkomen van de familie bevindt zich op de bovenste etage van een flatgebouw. Het budget van Paul Luijf was niet alleen toereikend voor de bescheiden woning, maar ook voor de inrichting. Van de vorige eigenaar nam hij een keuken en kasten over. De Haarlemmer toog met zijn Albanese vriend Vladimir de stad in, kocht matrassen, dekens, kussens en een kachel.

Toen de Romafamilie de volgende ochtend in hun nieuwe huis kwam, keken ze hun ogen uit. Maar nog was het niet voldoende. Paul Luijf: „Ik wil ze ook een goede start geven, zodat ze een aantal weken vooruit kunnen.” Opnieuw ging hij naar de stad en laadde de auto vol levensmiddelen, genoeg om de lege provisiekast ruimschoots te vullen. De woorden van de 14-jarige Elena bij het afscheid waren haar uit het hart gegrepen: „Mijn droom is het altijd geweest in een echt huis te wonen en niet op straat te hoeven zwerven. Dankzij deze actie is dat werkelijkheid geworden. Ik besef nog altijd niet, dat het allemaal echt waar is. Voor mij is het een sprookje.”